

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури
Кафедра архітектури та середовищного дизайну

03-08-14

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійної роботи
з дисципліни „**Критика сучасних архітектурних теорій**”
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за
спеціальністю
191 Архітектура та містобудування
денної форми навчання

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендовано до друку
науково-методичною комісією за спеціальністю
191 «Архітектура та містобудування»,
Протокол № 4 від 28.03.2018 р.

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни „Критика сучасних архітектурних теорій” для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування денної форми навчання / П.А. Ричков, Н.В. Лушнікова. – Рівне: НУВГП, 2018. – 23 с.

Укладачі: П.А. Ричков, докт. арх, професор кафедри архітектури та середовищного дизайну,
Н.В. Лушнікова, канд. техн. наук, доцент кафедри архітектури та середовищного дизайну

Відповідальна за випуск: О.Л. Михайлишин, доктор архітектури, професор, завідувач кафедри архітектури та середовищного дизайну

© Ричков П.А. Лушнікова Н.В., 2018
© НУВГП, 2018

З М І С Т

Передмова.....	4
1. Мета і завдання дисципліни.....	4
2. Зміст навчальної дисципліни.....	5
3. Теми семінарських занять.....	6
4. Індивідуальні навчально-дослідні завдання.....	8
5. Підсумковий контроль знань.....	13
6. Форми і засоби контролю успішності навчання.....	16
Рекомендована література.....	17
Додаток.....	22

ПЕРЕДМОВА

Одним із важливих умінь в сучасному світі є здатність до критичного мислення. Основними рисами такого виду мислення є усвідомленість та самовдосконалення. В контексті підготовки здобувачів вищої освіти в галузі архітектури та містобудування розвиток навичок фахового критичного мислення стосується насамперед цілеспрямованого і обґрунтованого аналізу явищ і процесів, які відбуваються в сучасній архітектурній теорії і практиці.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета даної дисципліни полягає у формуванні аналітичного та критичного ставлення до основних засад архітектурної творчості в рамках сучасної архітектурної та містобудівної ситуації, а також у з'ясуванні специфіки творчої роботи архітектора у взаємодії із іншими творчими спеціальностями.

Завдання початкової дисципліни – ознайомлення студента із основними теоретичними засадами сучасної архітектури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- історичні витоки сучасних архітектурних концепцій та теорій;
- понятійно-термінологічний апарат, дотичний до сучасної теорії архітектури;
- типологічні особливості архітектурних теорій;
- основні концептуальні спрямування в новітній архітектурній практиці;
- зміст і особливості ідейних та творчих позицій провідних майстрів новітньої світової та вітчизняної архітектури.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- визначати сутність та критично оцінювати ідейно-творчий зміст різноманітних теоретичних та творчих концепцій архітектури;

- застосовувати теоретичні положення в проектній діяльності для оптимального вирішення творчих завдань;
- визначати цілі та шляхи створення власного арсеналу формотворчих засобів в різних проектних ситуаціях;
- на основі отриманих знань та у взаємодії з теоретичними положеннями суміжних дисциплін приймати обґрунтовані, раціональні та оригінальні проектні рішення, формуючи власний погляд на творчі процеси.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теоретичний матеріал дисципліни поділено на три змістові модулі.

Змістовий модуль 1. Основні засади критики сучасних архітектурних теорій.

Тема 1. Критика як галузь архітектурознавства. Понятійно-термінологічний апарат теорії та критики архітектури. Предмет, метод та специфіка критики архітектурних теорій. Функції та основні види (типологія) критики архітектурних теорій.

Тема 2. Витоки сучасних архітектурних та містобудівних теорій. Трактат Вітрувія «Десять книг про архітектуру». Архітектурні трактати доби Відродження. Теоретичні праці доби бароко та класицизму. Архітектурний історизм, модерн: О. Вагнер, А. Ван дер Вельде. Містобудівні концепції XIX ст.: Камілло Сітте.

Змістовий модуль 2. Теоретичні концепції архітектури і містобудування 1-ї половини XX ст.

Тема 3. Формування основ сучасної архітектури на зламі століть. Зародження модернізму: Л.Г. Саллівен, Ф.Л. Райт. Футуризм А. Сант-Еліа. Містобудівні концепції Е. Говарда (місто-сад) та Т. Гарньє (промислове місто).

Тема 4. Теоретичні концепції архітектури та містобудування у міжвоєнний період. Баугауз: новаторські концепції. Доба радянського авангарду. Теоретичні постулати

Ле Корбюзьє. Конгреси CIAM. Афінська хартія. Теоретичні підвалини архітектури тоталітарних режимів.

Змістовий модуль 3. Теоретичні концепції архітектури та містобудування 2-ї половини XX ст. – початку XXI ст.

Тема 5. Концепції інтернаціоналізації та регіоналізації архітектури (50-70-ті рр. XX ст.). Повоєнний Корбюзьє. Бруталізм П. та А. Смітсонів. Архітектурні концепції США повоєнних років: Чарльз і Рей Імз, Л. Міс ван дер Рое. Криза модернізму і пошуки альтернатив. Архітектурні утопії 1960-х. Теоретичні праці К.Александера, К. Фрамптона, Р. Вентурі та ін.

Тема 6. Теоретичні засади постмодернізму в архітектурі. Праця Чарльза Дженкса «Мова архітектури постмодернізму» та її подальші версії. Теоретичні та ідейні підвалини постмодернізму. Сучасні постмодерністичні течії архітектури. Неомодернізм та пізній модернізм в контексті нового глобального стилю.

Тема 7. Теоретичні концепції сучасного містобудування. Праці Дж. Джекобс, К. Лінча. «Брюсселізація» архітектури в 60-70-хх рр. Теоретичні концепції Леона Кріє – історичний урбодизайн. Новий урбанізм та його різновиди. Праці Й. Гела.

Тема 8. Концептуальні спрямування в архітектурі на межі XX і XXI століть. Quo vadis postmodernismo? (Куди іде постмодернізм?) Новітні тенденції в концептуальній архітектурі. Параметризм. Метамодернізм. Сустейнізм (sustainism) як новий модернізм.

3. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття мають на меті зміцнити та поглибити знання з окремих тем курсу. Під час семінарських занять студенти обговорюють презентують та обговорюють результати виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, виконують критичний аналіз окремих уривків праць видатних теоретиків і критиків архітектури. Теми семінарських занять представлено в табл. 1.

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Формування навичок критичного аналізу текстів. Обговорення уривку статті А. Ланге «Як бути архітектурним критиком». Критичний аналіз уривків трактатів авторів домашинної доби	2
2	Критичний розгляд статей Л.Г. Саллівена «Висотні адміністративні будівлі, що розглядаються з художньої точки зору» (1897) та уривків праці Ф.Л. Райта «Органічна архітектура» (1910)	2
3	Обговорення «Програми державної школи Баугауз в Ваймарі» В. Гропіуса (1919). Презентації та обговорення ІНДЗ №1	2
4	Обговорення «Афінської хартії» (1933). Презентації та обговорення ІНДЗ №1	2
5	Критичний аналіз праць та А. Лооса «Орнамент і злочин» (1907) та Ф.Гундертвассера «Маніфест запліснявілості: проти раціоналізму в архітектурі» (1958).	2
6	Критичний аналіз уривків праць Р. Вентурі «Складність і протиріччя в архітектурі» (1966) та Ч. Дженкса «Мова архітектури постмодернізму» (1977). Презентації та обговорення ІНДЗ №2	2
7	Обговорення фрагментів праць К. Лінча «Образ міста» (1960) та Дж. Джекобс «Смерть і життя великих американських міст» (1961). Презентації та обговорення ІНДЗ №2	2

1	водного господарства	2	3
8	Обговорення фрагментів праць Й. Гела «Життя між будинками» (1987) та «Міста для людей» (2010)		2
9	Обговорення праці «Параметризм як стиль: маніфест параметриста» П. Шумахера (2008).		2

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

4.1. ІНДЗ №1. Реферат (доповідь+презентація)

В першій половині семестру студенти виконують ІНДЗ №1 у формі рефератів за тематикою змістових модулів. Відповідно до змісту реферату студенти готують доповідь, яка супроводжується мультимедійною презентацією.

Структура реферату:

- титульна сторінка;
- зміст;
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 сторінок друкованого тексту.

Вимоги до оформлення презентації:

Загальна кількість слайдів презентації – до 15. Презентація розпочинається титульним слайдом, на якому мають бути вказані тема та виконавець і закінчуватися слайдом із переліком використаних джерел. Слайди повинні містити якісний ілюстративний матеріал. На слайдах допускається представлення основних тез доповіді, але не допускається повне дублювання тексту доповіді. Загалом мультимедійна презентація має дублювати ілюстративну частину реферату.

Національний університет
та природокористування

Вимоги до оформлення доповіді:

Доповідь має дублювати текстову частину реферату. Тривалість доповіді повинна складати до 10 хв. Доповідь має дублювати текстову частину реферату. Після доповіді відбувається обговорення (до 10 хв), під час якого інші студенти групи задають питання і висловлюють свої думки щодо змісту доповіді.

Основними критеріями при оцінюванні реферату (доповіді і презентації) є відповідність змісту заявленій темі, наявність авторських раціональних оцінок, глибина розкриття теми.

Доповіді за темами рефератів виконуються впродовж семінарських занять №3 та 4 згідно графіка, самостійно встановленого студентами і погодженого викладачем. Студент довільно обирає тему ІНДЗ №1, попередньо погодивши її з викладачем. Приклади тем ІНДЗ №1 наведено в табл. 2.

Національний університет
та природокористування

Таблиця 2
Приклади тем ІНДЗ №1

№ з/п	Тема
1	2
1	Веркбункд як провісник архітектури модернізму
2	Баугауз: еволюція ідеї (1919-1932 рр.)
3	Концепція органічної архітектури Ф.Л. Райта
4	Утопічне мислення та архітектура: Е.Говард та ідеальне місто-сад, Т. Гарньє та «промислове місто», А. Сант Еліа та футуристична архітектура
5	Доба радянського авангарду: консерватори vs. новатори
6	Конгреси СІАМ та їх вплив на розвиток містобудування
7	Технологічні новації Р.Б.Фуллера та їх теоретичне підґрунтя
8	Еволюція концепції архітектурного формотворення пізнього модернізму (50-ті – 70-ті рр. ХХ ст.)

1	водного господарства	2
9	Основні спрямування стилю високих технологій: хай-тек, слік-тек, органі-тек їх теоретичне підґрунтя	
10	Бруталізм (необруталізм) в архітектурі	
11	Тенденції неораціоналізму: А. Россі, М. Ботта, В. Греготті, О.М, Унгерс	
12	Концепція деконструктивізму: Ф. Гері, Д Лібескінд, Р. Кулгас, З. Хадід	
13	Органічна архітектура vs. екологічна архітектура	
14	Аркологія Поля Солері	
15	Структуралізм як стиль архітектури пізнього модернізму	
16	Архітектурний мінімалізм у країнах Європи, Америки та Японії	
17	Стилістичні напрямки архітектури постмодернізму: неоісторизм та пряме відтворення	
18	Збереження обличчя міста: неовенакуляр та адгок-урбанізм	
19	Біхейвіоризм в архітектурі та містобудуванні	
20	Куди іде постмодернізм? Метамодернізм в архітектурі	
21	Параметризм як новий глобальний стиль	

4.2. ІНДЗ №2. Критичне есе

В другій половині семестру студенти виконують критичне есе за тематикою змістових модулів.

Есе як різновид публіцистичної діяльності, є невеликим за обсягом твором, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з конкретного питання. Есе не претендує на вичерпне і визначальне трактування . В даному випадку передбачається аналітичне опрацювання друкованої праці (статті, виступу, програми, маніфесту або уривку з них) авторства видатного архітектора, дизайнера, митця. Студент також може обирати різні види електронних інформаційних ресурсів, наприклад, аудіо- або відеолекції, записи виступів на публічних заходах, тощо.

Есе виконується студентом у письмовій (друкованій) формі із обговоренням на семінарському занятті. Обсяг критичного есе складає до 500 слів. Очікується, що есе міститиме відповіді на наступні питання.

1. Що відомо про автора (авторів) праці? А саме: період творчої діяльності; приналежність до творчих груп, течій, тощо; його (її) основні здобутки як архітектора, дизайнера, теоретика, критика, тощо.

2. За що (проти чого) виступає автор в даній теоретичній праці?

3. Які уривки/цитати з тексту найкраще ілюструють позицію автора?

4. Які ще автори підтримували точку зору висловлену в статті, або суперечили їй?

5. Висловіть своє відношення до питань, підняті автором. Аргументуйте свою точку зору, використовуючи раціональні оцінки.

При підготовці до написання есе доцільно використовувати рекомендації, наведені в додатку.

За 5 днів до запланованої дати обговорення студент надсилає есе викладачу для перевірки на плагіат. Після успішного проходження перевірки (допустимий вміст запозичень – не більше 30% загального обсягу тексту) студент надсилає текст есе своїм одногрупникам для ознайомлення перед обговоренням.

Обговорення есе здійснюється на семінарських заняттях № 6 і 7. Студент довільно обирає тему ІНДЗ №2, попередньо погодивши її з викладачем. Приклади тем ІНДЗ №2 наведено в табл. 3.

Приклади тем ІНДЗ №2

№ з/п	Тема
1	2
1	Джон Раскін. Світоч правди. 3 книги «Сім світочей архітектури» (1849)
2	Віоле ле Дюк та його «Бесіди про архітектуру»: діалектика правди та брехні в архітектурі (1863)
3	Луї Генрі Саллівен. Орнамент в архітектурі (1892)
4	Антоніо Сант'Еліа. Маніфест футуристської архітектури (1914), переклад з публікації 1930 р.
5	Бруно Таут. Програма для архітектури (1918)
6	Ле Кобрюзьє. До нової архітектури: основні принципи (1920)
7	Людвіг Міс ван дер Рое. Індустріалізована будівля (1924)
8	Вальтер Гропіус Інтернаціональна архітектура (передмова до однойменного альбому) (1925)
9	Ель Лисицький. Архітектура СРСР (1925)
10	Мойсей Гінзбург. Конструктивізм в архітектурі (1928)
11	Ганнес Майер. Будувати. Стаття з журналу «Баугауз» (1928)
12	Ле Кобрюзьє. Променисте місто (1935)
13	Співвідношення людини і будівлі в праці Ле Кобрюзе «Модулор»(1948)
14	Ф.Л.Райт «Технологія і архітектура» (1950)
15	Е. та П. Смітсоні, Т. Кросбі «Новий бруталізм» (1955)
16	Праця Кісьо Курокави. «Метаболізм в архітектурі» (1977)
17	Леон Кріє. Рациональна архітектура: реконструкція міста (1978)

1	2
18	Алвар Аалто: уривки з праці «Архітектура і гуманізм» (1978)
19	Кеннет Фремpton. До критичного регіоналізму: шість положень архітектури спротиву (1983)
20	Хасан Фатхі. Уривки з праці «Природня енергія і вернакулярна архітектура» (1986)
21	Тадао Андо. Поза горизонтами архітектури (1991)
22	Нелінійна архітектура: праця Грега Лінна «Архітектурна криволінійність: складчаста, гнучка та м'яка» (1993)
23	Сім ван дер Рин та Стюарт Кавен. Екологічне проектування (1996)
24	Стаття О. Ремізової «Критика архітектури і архітектура критики» (2003)
25	Уривки праці І.О. Добріциної «Від постмодернізму - до нелінійної архітектури: Архітектура в контексті сучасної філософії та наук» (2004)

5. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

Підсумковий контроль передбачає перевірку засвоєння як теоретичної, так і практичної частин дисципліни. До складу завдання підсумкового модульного контролю входять два теоретичних та одне практичне завдання, що стосуються змісту дисципліни.

Перелік питань наведено нижче.

Теоретична частина

1. Основні терміни теорії архітектури і містобудування.
2. Основи критичного мислення. Поняття архітектурної критики. Критика як творча діяльність і суспільне явище.
3. Функції архітектурної критики.
4. Типологія архітектурної критики.

5. Витоки сучасних архітектурних та містобудівних теорій: трактат Вітрувія.
6. Витоки сучасних архітектурних та містобудівних теорій: теоретичні трактати доби Відродження.
7. Теорії доби архітектурного історизму: Готфрід Земпер, Ежен Віолле-ле-Дюк.
8. Ідейні підвалини англійського руху Мистецтв і Ремесел.
9. Ідеологія модерну: О. Вагнер. Г-П. Берлаге, А. ван дер Вельде.
10. Містобудівні концепції 19 ст.: Камілло Зітте.
11. Концепції архітектури США на початку ХХ ст. Функціоналізм в працях Л. Саллівена.
12. Зародження модернізму: Веркбунд і футуризм А. Сант-Еліа.
13. Містобудівні концепції початку 20 ст.: Ебенізер Говард, Тоні Гарньє.
14. Баугауз: новаторські концепції теорії і практики архітектури.
15. Концепція органічної архітектури Ф.Л. Райта.
16. Доба радянського авангарду: новатори vs неокласици.
17. Концепції архітектури тоталітарних режимів (30-40-і рр. ХХ ст.).
18. Теоретичні постулати Ле Корбюзьє. Конгреси СІАМ. Афіїнська хартія.
19. Архітектурні і дизайнерські концепції США повоєнних років: Чарльз і Рей Імз.
20. Інтернаціоналізація архітектури: Л. Міс ван дер Рое, Л.Кан, Ф. Джонсон.
21. Регіоналізм в архітектурі модернізму. А. Аалто, К. Танге, О. Німейєр.
22. Криза модернізму і пошуки альтернатив. Теоретичні праці К.Александера, К. Фремптона, Р. Вентурі та ін.
23. Теоретичні засади постмодернізму в архітектурі та містобудуванні: Р. Стерн, Ч. Дженкс та ін.
24. Стилї архітектури постмодернізму.
25. Особливості пізнього модернізму та його основні стилістичні напрями.

26. Леон і Роб Кріє: консервативний неоісторизм.
27. Основні містопланувальні концепції сучасної архітектури: бачення К. Лінча.
28. Джейн Джекобс та її «Смерть і життя великих американських міст».
29. Новий урбанізм як домінуючий напрям сучасного містопланування.
30. Куди йде постмодернізм? Параметризм, метамодернізм як стилі новітньої архітектури.

Практична частина

1. Виконати критичний аналіз уривку статті «Орнамент в архітектурі» Луїса Генрі Саллівена.
2. Виконати критичний аналіз фрагменту праці Френка Ллойда Райта «Органічна архітектура».
3. Виконати критичний аналіз уривку статті Адольфа Лооса «Орнамент і злочин».
4. Виконати критичний аналіз уривку статті Вальтера Гропіуса «Стійкість ідей Баугауса».
5. Виконати критичний аналіз «Програми реконструкції міст» Вальтера Гропіуса та Мартіна Вагнера.
6. Виконати критичний аналіз уривку з книги Алвара Аалто «Архітектура і гуманізм».
7. Виконати критичний аналіз уривку «Маніфесту запліснявілості проти раціоналізму в архітектурі» Фрідренсрайха Гундертвассера.
8. Виконати критичний аналіз уривку з праці Кевіна Лінча «Образ міста».
9. Виконати критичний аналіз фрагменту праці Джейн Джекобс «Смерть і життя великих американських міст».
10. Виконати критичний аналіз «13 пропозицій архітектури постмодернізму» Чарльза Дженкса.
11. Виконати критичний аналіз уривку «Маніфеста параметризму» Патріка Шумахера.
12. Виконати есе за однією з ідей, представлених в праці Річарда Вестона «Сто ідей, що змінили архітектуру».

13. Виконати критичний аналіз уривку з книги Крістофера Александера «Мова шаблонів».
14. Виконати критичний аналіз уривку з книги Йена Гела «Міста для людей».
15. Виконати критичний аналіз уривку статті О. Раппапорта «П'ять проблем теорії архітектури XXI століття».
16. Виконати критичний аналіз уривку книги Жейме Лернера «Акупунктура міста».
17. Виконати критичний аналіз уривку з книги Ірини Добріциної «Від постмодернізму - до нелінійної архітектури: Архітектура в контексті сучасної філософії та наук».
18. Виконати критичний аналіз фрагменту праці Александри Ланге «Як бути архітектурним критиком».
19. Виконати критичний аналіз уривку статті Олени Ремізової «Критика архітектури та архітектура критики».

6. ФОРМИ І ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Розподіл балів, які присвоюються здобувачу другого рівня вищої освіти, наведено в табл. 4.

Під час семестру оцінюється відвідування лекцій та семінарських занять, активність на занятті, яка засвідчує участь у обговореннях ІНДЗ, прочитаних під час семінарських занять уривків друкованих праць теоретиків і практиків архітектури та містобудування.

Також оцінюються індивідуальні навчально-дослідні завдання.

В разі невиконання ІНДЗ студент не допускається до підсумкового іспиту.

Розподіл балів, що присвоюються студентам

Форма навчальної діяльності	Вид контролю	Кількість занять	Кількість балів за одне заняття	Сума	Разом за видами навчальної роботи
лекції	відвідування	9	2	18	18
семінари	відвідування	9	1	9	21
	активність	6	2	12	
Самостійна робота	ІНДЗ №1. Презентація			10	21
	ІНДЗ №2. Критичне есе			11	
Екзамен					40
Максимальна кількість балів					100

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Архітектура сучасності: остання третина ХХ – початок ХХІ століть: навч. посібник / Б.С. Черкес, С.М. Лінда. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. – 384 с.
2. Стародубцева Л.В. Архітектура постмодернізму: Історія. Теорія. Практика. Посібник для студентів. – К.: Спалах, 1998. – 208с.
3. Мастера архитектуры об архитектуре. Сост. и ред. А.В. Иконникова. – М.: Искусство, 1972. – 590 с.
4. Programs and manifestoes of 20th-century architecture / Ed. by U. Conrads. - Cambridge, Massachusetts: The MIT Press, 1971. – 192 p.
5. Theories and manifestoes of contemporary architecture/ Ed. by Ch. Jencks and K. Kampf. – Academy Editions by John Wiley & Sons, 1997. – 312 p.

Допоміжна

1. Тимохін В. Архітектура міського розвитку. – Київ: КНУБіА, 2008. – 629 с.
2. Шаповал Н.Г. Основи архітектурного формоутворення. – К.: «Основа», 2008. – 248 с.
3. Архитектура Запада-4. Модернизм и постмодернизм. Критика концепций. – М.: Стройиздат, 1986. – 181с.
4. Бэнем Р. Взгляд на современную архитектуру: Эпоха мастеров/ Пер. с англ. – М.: Стройиздат, 1980. – 172 с.
5. Гел Й. Міста для людей. – К.: Основи, 2018. – 304 с.
6. Груза И. Теория города. Сокр. пер. с чешского. – Москва: Изд-во лит-ры по строительству, 1972. – 248 с.
7. Дженкс Ч. Язык архитектуры постмодернизма / Пер. с англ. – М.: Стройиздат, 1985. – 135 с.
8. Джекобс Д. Смерть и жизнь больших американских городов. /Пер с англ. – М.: Новое издательство, 2011. – 460 с.
9. Добрицина И.А. От постмодернизма - к нелинейной архитектуре. – М.: Прогресс-Традиция, 2004. -415 с.
10. Заварихин С.П. Русская архитектурная критика: середина XIII-начало XX вв. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1989. – 223 с.
11. Иконников А.В. Архитектура XX века. Утопи и реальность. В 2-х т. – М.: Прогресс-Традиция, 2001.
12. Линч К. Образ города. – М.: Стройиздат, 1982. – 327 с.
13. Мастера советской архитектуры об архитектуре. В 2-х томах. Под ред. А.В, Иконникова. – М.: Искусство, 1975.
14. Саваренская Т.Ф. и др. История градостроительного искусства. В 2-х т. – М.: Стройиздат, 1984 (1-й том), 1989 (2-й том).
15. Яргина З.Н. Эстетика города. – М.: Стройиздат, 1991. – 366 с.
16. Architectural Theory. From the Renaissance to the Present. – Koln u.a.: Taschen, 2006. – 576 s.
17. Architectural Theory since 1968. Ed. by K. Michael Hays. – Massachusetts: MIT press, 2000. – 808 p.

- Национальний університет
з природоорієнтованого будівництва
- Alexander Ch. Język wzorców: miasta – budynki – konstrukcja. (A Pattern Language: Towns – Buildings – Construction). – Gdansk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne sp. z o.o., 2008. – 1210 s.
19. Constructing a New Agenda. Architectural Theory 1993-2009. Ed. by K. Krista Sykes. – New York: Princeton Architectural Press, 2010. - 512 p.
20. Frampton K. Modern architecture. A critical history. 4th ed. NY: Thames & Hudson, 2007. Reprinted 2010. – 424 p.
21. Gehl J. Życie między budynkami. Użytkowanie przestrzeni publicznych. – Kraków: Wydawnictwo RAM, 2009. – 200 s.
22. Introducing Architectural Theory: Debating a Discipline / Ed. by K. Smith. – NY: Taylor & Francis, 2012. – 423 p.
23. Jencks Ch. Critical Modernism. Where is postmodernism going? – London: Wiley Academy, 2007. – 240 p.
24. Jencks Ch. The New Paradigm in Architecture. The Language of Post-Modernism. – New Haven and London: Yale University Press, 2002. – 280 p.
25. Koolhaas R. Delirious New York. – The Monacelli Press, 1994. - 318 p.
26. Lange A. Writing about architecture: Mastering the language of buildings and cities. – New York: Princeton Architectural Press, 2012. – 192 p.
27. Mallgrave H.F. Modern Architectural Theory: A Historical Survey, 1673-1968. – New York: Cambridge University Press, 2005. – 503 p.
28. O.M.A. Koolhaas R. And Mau. B, S, M, L, XL. – The Monacelli Press, 1995. – 1344 p.
29. Wright F.L. Modern Architecture. Being the Kahn lectures for 1930. Facsimile ed. – Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2008. – 118 p.
30. Theorizing a New Agenda for Architecture: An Anthology of Architectural Theory: 1965 – 1995. /Ed. by K. Nesbitt. – NY: Princeton Architectural Press, 1996. – 606 p.
31. Weston R. 100 Ideas that changed architecture. – London: Laurence King Publishing, 2011. – 216p.

1. Стандарт вищої світи за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування» рівнем вищої освіти магістр.
2. Обласна наукова бібліотека – м. Рівне, м-н Короленка, 6. – Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>
3. Наукова бібліотека НУВГП – м. Рівне, вул. О. Новака, 75. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka>
4. Веб-сторінка кафедри архітектури та середовищного дизайну на сайті НУВГП. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/nni-ba/kaf-asd>
5. Архітектурний самвидав. Теорія сучасної архітектури / Режим доступу: <http://arch-vydav.blogspot.com/>
6. Раппапорт А. Пять проблем теории архитектуры XXI века// Вестник Европы, 2007. - №19-20/ Режим доступа: <http://magazines.russ.ru/vestnik/2007/19/ra32.html>.
7. Ремизова Е. Критика архитектуры и архитектура критики// Wolkenkuckucksheim. – 2003. - №2. / Режим доступа: <http://www.cloud-cuckoo.net/openarchive/wolke/rus/Themen/022/Remizova/Remizova.htm>.
8. Швецова И.В. Архитектурная критика - значение, функции, культура. 23 апр. 2003/ <http://www.a3d.ru/architecture/stat/151>.
9. Quirk V. Architectural Criticism in the Age of Twitter / Paul Goldberger. Nov 27, 2012. Available at: <http://www.archdaily.com/298276/architectural-criticism-in-the-age-of-twitter-paul-goldberger>
10. Stead N. Three Complaints About Architectural Criticism. - November/ December 2003, Architecture Australia, vol. 92 no 6 (pp. 50-52)/ Available at: <http://dcrit.sva.edu/wp-content/uploads/2003/11/STEADthreecomplaints.pdf>
11. The Architectural Review: International Journal/ Available at: <http://www.architectural-review.com>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Цифровий репозиторій НУВГП

03-07-02 Ричков, П. А. та Лушнікова, Н. В. (2016) Робоча програма для студентів з навчальної дисципліни «Критика сучасних архітектурних теорій» за спеціальністю 191 Архітектура та містобудування. Режим доступу: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/5117>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендації до підготовки і виконання критичного аналізу тексту

Критичний аналіз передбачає вираження критиком своєї думки та/або оцінки тексту. При цьому можна виділити підготовчу частину – читання - та опрацювання тексту та безпосередньо написання есе [1, 2].

Наступні рекомендації допоможуть в опрацюванні текстів як під час аудиторної роботи на семінарських заняттях, при написанні ІНДЗ, так і виконання практичних завдань підсумкового модульного контролю.

1. Найдоцільніше розпочати критичний аналіз із поверхневого оціночного читання аби сформувані перше уявлення і розуміння тематики твору.

2. Після того варто скласти первинну анотацію. Виберіть одну з ідей, яка залишилася у вашій свідомості. Зробіть припущення щодо основної думки, яку висловлює автор. Охарактеризуйте наведені аргументи і мету статті.

3. Прочитайте текст ще раз. Подумайте про питання, які піднімалися в творі. Робіть нотатки та опишіть, що ви думаєте про певні нюанси, з чим ви згодні або не згодні і т.п. Під час другого читання перевірте анотацію на наявність фактологічних помилок.

4. При можливості розділіть твір на змістовні частини, в кожній з яких знайдіть основну тезу. Ви можете шукати тези, з якими ви згодні, ті, з якими ви не згодні, ті, які викликають у вас дискомфорт або навіть ті, з якими ви погоджуєтеся, але над якими слід глибше замислитися.

5. Подумайте про тезу, яка затрималася у вашій свідомості. Подумайте, які питання і емоції викликає у вас ця тема, як ви зможете обґрунтувати ці емоції. Якщо вам подобається результат ваших зусиль, ви готові до написання есе. Якщо, з якоїсь причини, вам не подобаються ці тези, повертайтеся до

тексту і зверніть увагу на те, чи не прийдуть вам в голову нові ідеї щодо тез.

6. У критичному аналізі ви можете припускати, що читач знайомий з матеріалом, який ви читаете. Як автор, ви можете використовувати посилання на авторський текст і цитати з нього, але тільки для того, щоб підтримати вашу точку зору і допомогти з формулюванням тези. Також можете використовувати цитати інших авторів, які підтримують або спростовують точку зору, висвітлену в даному творі.

7. Напишіть вступ, який пояснить, про що ви пишете, і закінчіть вступний абзац анотаційним твердженням. Кожен з наступних абзаців повинен підтверджувати зроблене вами тезове твердження і завершуватися заключним твердженням, яке повторює тезу і об'єднує текст всієї статті.

8. Критичний аналіз повинен безпосередньо доводити вашу згоду або незгоду з автором і причини такої думки.

При виконанні критичного аналізу пам'ятаймо слова вченого та громадського діяча, критика і теоретика архітектури і дизайну В.Г. Глазичева. В своїй статті «Про архітектурну критику (1990)» він висловив наступну думку: «Критики – не судді, а архітектори – не підсудні. У архітектурній критики більш суттєва роль: ламаючи будь-які табу, будь-які шаблони, прагнути до розвитку архітектури, націленої на досягнення кращої якості життя, підвищення міці творчості, на яскраве вираження індивідуальної і колективної уяви. Критика повинна бути визнана суттєвою частиною архітектурного процесу - від стадії первинного задуму до стадії реалізації».

1. Як написати критичне есе.// Режим доступу: <http://yakwiki.ru/osvita-ta-komunikacii/8665-jak-napisati-kritichne-ese.html> <http://yakwiki.ru/osvita-ta-komunikacii/8665-jak-napisati-kritichne-ese.html>.
2. Кисельова В. Простір для академічної творчості, або як написати есе. 27.12.2014/ Режим доступу: <http://studway.com.ua/pishemo-ese/>

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Національний університет
водного господарства
та природокористування